

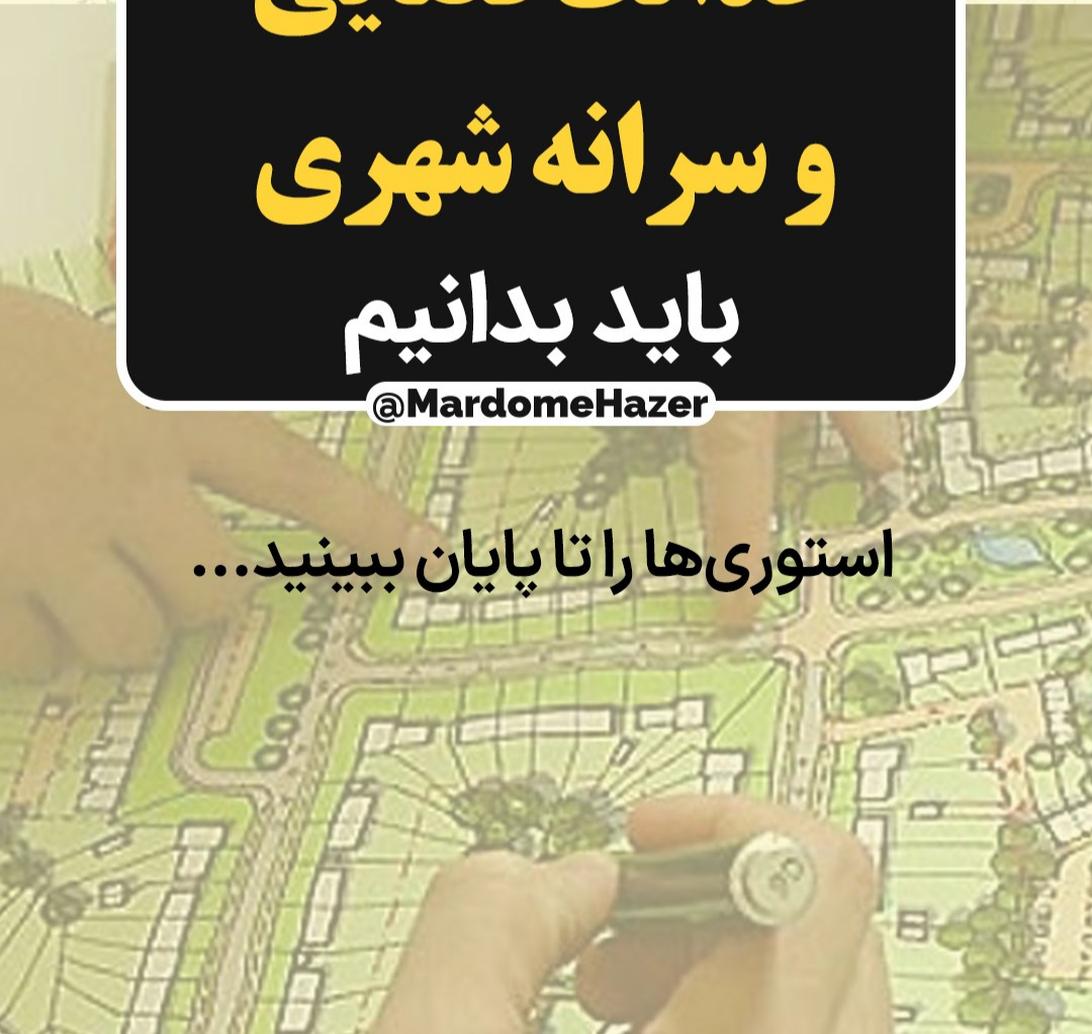

انطباق عمومی شهرداری و شورای اسلامی
شهر برازجان

**آنچه درباره
عدالت فضایی
و سرانه شهری
باید بدانیم**
@MardomeHazer

استوری‌ها را تا پایان ببینید...

چرا باید خانواده‌ها به دلیل

نبود مدرسه در برخی از محلات

با مشکلات رفت و آمد فرزندانشان

از نظر اقتصادی و امنیتی

دست و پنجه نرم کنند.

و مهمتر از این، به دلیل نبود مدرسه

در محدوده‌ی محل زندگی آنها

حتی برای ثبت نام در مدارس

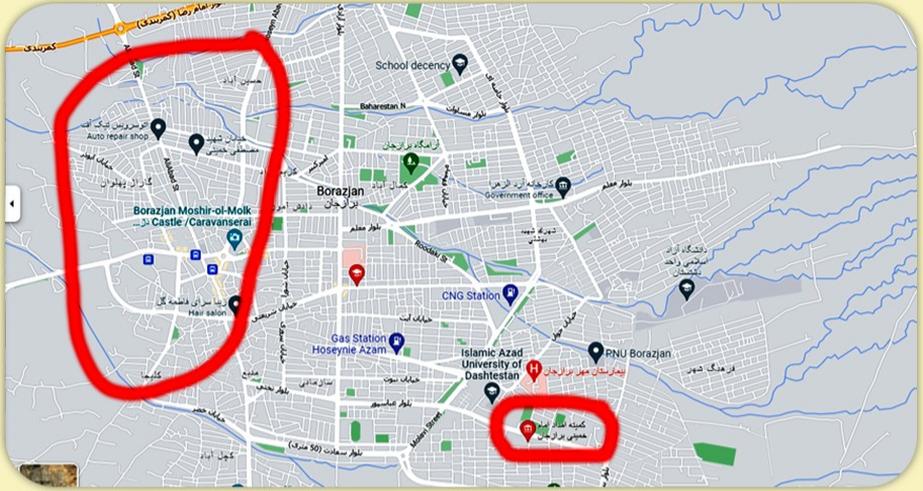
با مشکل جدی مواجه شوند؟

چرا باید محله‌ای

در آرزوی پارک بازی

و یا زمین چمن مصنوعی
 برای تفریح و پرکردن اوقات
 فراغت جوانان و نوجوانان
 باشد ولی در محله‌ای دیگر
 چندین پارک بازی
 و زمین چمن مصنوعی
 در کنار هم قرار گرفته باشد؟

یا مثلاً چرا باید

کمیته امداد امام خمینی (ره)

به قسمت جنوب شرقی شهر برازجان
منتقل شود با وجود اینکه اکثر

خانواده‌های نیازمند و تحت پوشش

کمیته امداد در قسمت غربی شهر

ساکن هستند و رفت و آمد آنها را

با مشکل و افزایش هزینه مواجه کند؟

یکی از اساسی ترین عناصر شهری برای
افزایش سطح رفاه اجتماعی مردم،
وجود خدمات شهری است.

توزیع نابرابر امکانات و خدمات

یکی از چالش های مدیریت شهری
 در پاسخگویی به شهروندان است.
 یعنی امکانات و خدمات شهری
 به صورت **عادلانه** و برابر در دسترس
 اعضای جامعه قرار نگرفته است.

دسترسی، به مفهوم

کاهش فاصله‌ی مکانی و زمانی بین محل زندگی و امکانات و خدمات شهری است. یعنی شهروندان در کوتاهترین فاصله‌ی مکانی و زمانی به خدمات عمومی دسترسی داشته باشند، که این امر به طور طبیعی مسئله‌ی **عدالت اجتماعی و عدالت فضایی** را در سطح شهر و مناطق و محلات مختلف آن برقرار می‌سازد.

موضوع **عدالت اجتماعی** و

عدالت فضایی در مباحث شهری

و به دنبال آن **عدالت توزیعی**

در تقسیم و توزیع امکانات و

خدمات شهری اهمیت بسزایی دارد

به همین دلیل از مهمترین عوامل

در **برنامه ریزی شهری**، استفاده از

فضاها و توزیع عادلانه‌ی

امکانات و خدمات شهری است.

عدالت فضایی

یک شاخه از عدالت اجتماعی است.

عدالت فضایی یعنی

توزیع عادلانه‌ی امکانات و خدمات شهری

بین محلات و مناطق مختلف شهر

به طوری که هیچ محله یا منطقه‌ای

نسبت به محله یا منطقه‌ی دیگر

از نظر برخورداری، برتری فضایی نداشته

و اصل دسترسی برابر به امکانات و

خدمات شهری رعایت شده باشد.

عدم توجه به عدالت فضایی

و همچنین عدم توزیع عادلانه

امکانات و خدمات شهری

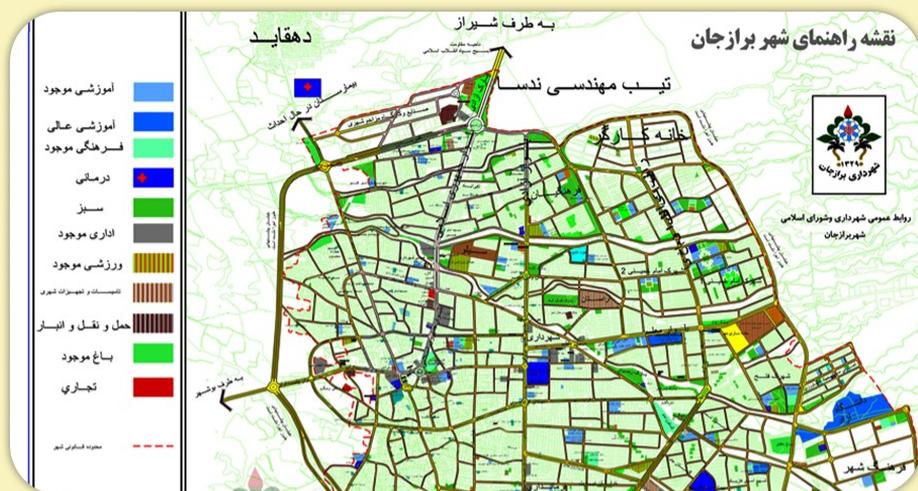
در تمامی محلات و نقاط شهر،

مشکلات و بحران‌های اجتماعی

بوجود خواهد آورد.

مثلاً باعث تمرکز جمعیت در بعضی

محلات و **گرانی زمین** می‌شود.

سرانه یعنی «تقسیم مساحت بر جمعیت»

سرانه شهری به زبان ساده

یعنی به میزان جمعیت یک محله
یا منطقه باید مرکز بهداشتی و
درمانی، فضای سبز، مدرسه،
مجتمع فرهنگی ورزشی، کلانتری
و... وجود داشته باشد تا مردم آن
محله برای استفاده از امکانات و
خدمات شهری مجبور به رفت و
آمد به محله‌ی دیگری نباشند.

از مأموریت‌های شهرداری و شورای شهر

توجه به حقوق شهروندی

و تأمین سرانه شهری به صورت عادلانه است به طوری که موظفند امکانات و خدمات شهری را به صورت عادلانه در مناطق مختلف شهر توزیع کنند و همین امر موجب ایجاد **نشاط و امید** در شهروندان شده، ترددهای بی مورد کاهش یافته و از مشکلات زیست محیطی نیز جلوگیری می‌شود.

سرانه‌ها بر اساس نیازهای شهروندان

تعیین و تعریف می‌شود،

پس نباید از این نکته غافل شویم

که **نیازهای روحی و اقتضائات فرهنگی**

و حتی آب و هوای هر شهر

با شهر دیگر متفاوت است و باید

متناسب با سبک زندگی هر شهر

نیازهای شهروندان تأمین شود.

پس لازم است سرانه بر اساس

رویکرد بومی و فرهنگی

تعیین و تقسیم شود.

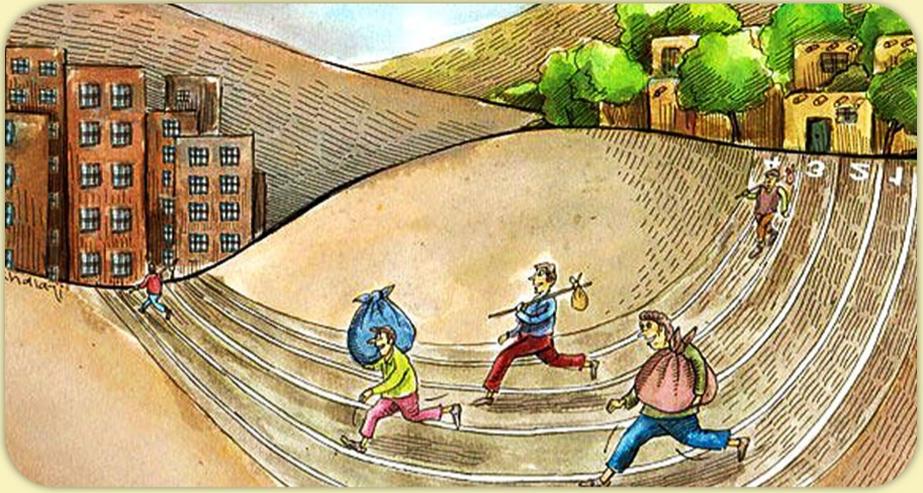

« توزیع فضایی »

به دلیل افزایش ساخت و سازهای مسکونی به صورت آپارتمانی (افزایش تراکم سازی) جمعیت محله افزایش پیدا کرده اما ابعاد و مساحت محله تغییری نکرده است.

توزیع فضایی یعنی

در توزیع عادلانه‌ی کاربری‌ها به جای در نظر گرفتن جمعیت، باید تراکم جمعیت در هکتار (تراکم جمعیتی) مورد ارزیابی قرار بگیرد.

در برخی از مناطق **جمعیت سیّار** وجود دارد، این مناطق علاوه بر جمعیت متراکم و ثابتی که دارد، روزانه شاهد جمعیتی است که برای کسب و کار و خرید و فروش وارد منطقه شده و در پایان روز خارج می شوند.

پس با این اوصاف،

در راستای محرومیت زدایی

و ارتقاء سطح کیفیت زندگی در محلات باید در برنامه ریزی و اجرای پروژه های شهر جمعیت سیّار نیز مورد توجه قرار بگیرد.

محرومیت زدایی

یکی از مهم‌ترین اقداماتی که در محرومیت زدایی باید مد نظر قرار بگیرد، توزیع عادلانه‌ی خدمات و نگاه مساوی به همه مناطق شهری است زیرا بدون شک توزیع نکردن عادلانه‌ی امکانات و خدمات شهری،

معضلات و بحران‌های اجتماعی

ایجاد خواهد کرد.

مثلاً باید

مدارس و مهدکودک ها

با بالاترین سطح آموزشی و تربیتی
 به طور برابر در تمام محلات شهر
 در دسترس باشند تا فرزندان بتوانند
 به تنهایی و بدون نیاز به سرویس
 مدارس، به محل تحصیل بروند.

یا مثلاً یکی از خدماتی که باید در تمام

نقاط شهر وجود داشته باشد،

ایستگاه آتش نشانی است.

طبق استانداردها به ازای هر ۵۰ هزار نفر

جمعیت، باید یک ایستگاه آتش نشانی

وجود داشته باشد، پراکندگی ایستگاه های

آتش نشانی نیز باید به گونه ای باشد که

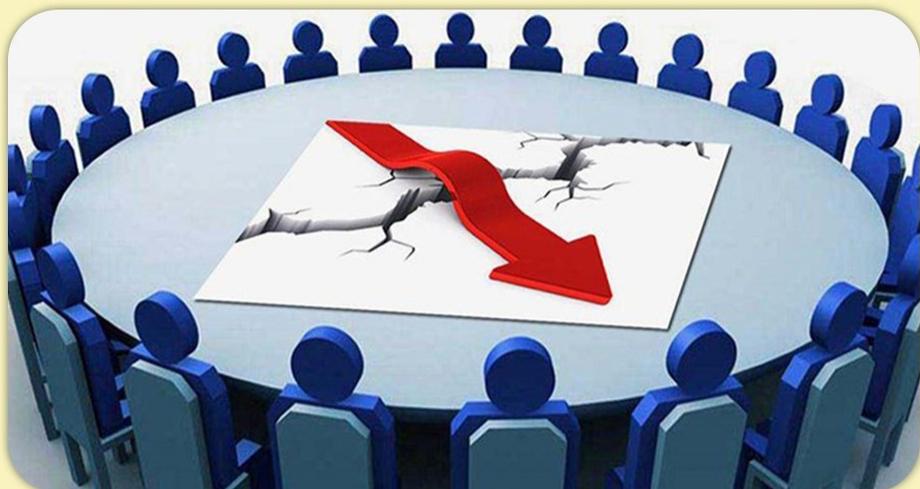
سرعت رسیدن آتش نشان به محل حادثه

دو دقیقه یا نهایت سه دقیقه باشد، زیرا در

غیر این صورت تا رسیدن نیروهای امدادی

به محل حادثه زمان بیشتری نیاز است و

صدمات حادثه زیاد می شود.

بحران، اتفاقی است که در مدت زمانی کوتاه

می‌افتد و نیاز است **مدیریت بحران**

در کوتاه‌ترین زمان نسبت به رفع نیازمندی

های ساکنان شهر اقدام کند.

مثلا وقتی که زلزله‌ای به وقوع می‌پیوندد

اگر **توزیع فضایی**، ناعادلانه باشد و

مراکز امدادی مثل آتش نشانی به صورت

دقیق میان نواحی و مناطق شهری تقسیم

نشده باشد سرویس دهی و خدمات رسانی

به مردم به درستی انجام نشده و همین امر

میزان خسارات مالی و تلفات جانی

را افزایش می‌دهد.

عدالت فضایی و توزیع عادلانه‌ی

کاربری‌های زمین در سطح شهر
متناسب با نیاز شهروندان برای سکونت
و دسترسی به امکانات و خدمات

شهری، توسط **کمیسیون ماده ۵**

(قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران)

و در طرحی به نام **طرح تفصیلی**

باید لحاظ شود.

نگارش، تصحیح و تصویب طرح تفصیلی شهر

یعنی مشخص کردن کاربری زمین‌های شهری

به طور دقیق (ذکر مساحت و مترáž)

بر عهده کمیسیون ماده ۵ است.

اعضای کمیسیون ماده ۵

۱. استاندار (رئیس جلسه)
۲. راه و شهرسازی (دبیر جلسه)
۳. شهردار
۴. جهاد کشاورزی
۵. میراث فرهنگی
۶. رئیس شورای اسلامی شهر (بدون حق رأی)
۷. سازمان نظام مهندسی (بدون حق رأی)
۸. شرکت آب و فاضلاب استان (بدون حق رأی)
۹. حفاظت محیط زیست استان (بدون حق رأی)
۱۰. مدیرکل دفتر فنی استانداری (بدون حق رأی)